PATRIMONI ESVAÏT O ESBOTZAT

Tribuna

Vicent M. Rosselló
▶Catedrático de Geografía de la Universitat de València

L'autor critica amb duresa el projecte municipal d'enderrocar la tanca de Monforte i estén la seua protesta cap al Consell de Cultura i Grisolía per no condemnar-lo.

El Jardí de Monforte entre camins i séquies (1925). LEVANTE-EMV

Ara anem d'espolis. Uns més grans que els altres, però hui ens ficarem als jardins. No sé on he llegit que volen posar càmeres de seguretat als jardins per controlar el vandalisme. I ¿qui controla el vandalisme dels que volen desvirtuar el jardí de Monforte? No m'acabe de creure que hi haja professionals que puguen redactar un projecte seriós per enderrocar la tàpia que el defén. Ni comprenc que un Consell de Cultura no en proteste. Fa cent anys, l'altra banda del riu era perifèria rural; els ciutadans o urbanites només travessaven el pont del Real com a excursió dominical o festiva. Una altra cosa era la via que feien a la inversa els pobletans de Benimaclet, del Cabanyal o d'Alboraia, o els llauradors de l'Horta. Miraven uns, admiraven els altres com a recintes tancats els horts, algunes barraques, uns quants molins. El camí de Benimaclet —ara carrer de Monforte— passava descrivint una pronunciada corba entre els horts de Ripalda i Romero, a un costat, i el del Santíssim, per l'altre. Ara hi tenim «la Pagoda» i el que resta del jardí de Monforte i, a l'altre costat, el col·legi de les Esclaves. El molí de Rams va cedir l'espai a la clínica de l'Esperança. Abans hi hagué darrere les tanques un castellet de conte de fades que es va fer construir la comtessa de Ripalda a la fi del segle XIX per l'arquitecte **Joaquim Arnau**. L'atac al patrimoni va començar l'any 1923 amb el Palacio de Muestras que ja va mossegar ambdós jardins, però la destrucció del castell romàntic s'esdevingué el 1968-69. Ara hi tenim la baluerna de «la Pagoda». Darrere unes altres tàpies hi havia l'hort de Romero —ara diem jardí de Monforte— que un burgés enriquit va construir entre 1849 i 1860 per al seu propi gaudi. Hi intervingueren després jardiners insignes i els anys 1950 o 1960 —si no estic mal informat— un alcalde franquista el va salvar de la destrucció quan les màquines estaven a punt d'assolar-lo (convertir-lo en solar!). No sé si els ciutadans que s'estatgen a «la Pagoda» desitgen més accés al jardí tancat: al cap i la fi en tenen un de propi. El que puc dir és que no tots els estadants de l'altra banda del carrer de Severo Ochoa (que va imposar algú, eliminant equivocadament el nom de Ciutat Universitària) volen que s'enderroque la tanca originària del camí de Benimaclet. Torne al principi. El senyor **Grisolía**, tan preocupat pel patrimoni, proposa càmeres per a vigilar el vandalisme als jardins. I el vandalisme que el Consell Valencià de Cultura aprova sobre la tanca del jardí de Monforte li sembla bé. Un desficaci. ¿Sabeu, a més, que la malifeta s'ha de sufragar amb fons del Plan E de Zapatero? Banyuts i pagar el beure! ¿Qui ho ha de cobrar? Ací cal gratar. Convindria aclarir que l'espoli és tan condemnable com el del Cabanyal. El «jardí secret» de Monforte, el travessava la séquia d'Algirós, un dels braçals de la de Mestalla, en part desviades quan s'obrí el «saló» enjardinat que acabaria sent el passeig de València al Mar. Mai no hi va haver problemes d'humitat, més aviat al contrari. No té trellat aclamar-se ara a la protecció dels arbres «perjudicats» per la paret (o per l'aparcament soterrat?).

PD: Endreça a **Ferran Villalonga**. Fa uns quant anys, però te'n recordaràs: duies un braç en cabestrell i la cosa passava a la Conselleria de Cultura. Et vaig recordar que el conseller eres tu i no **Tarancón**, que deia «haver arribat l'hora de **Cánovas**, després de **Sagasta**». Aquell dia nefast es va «liquidar» la Institució Valenciana d'Estudis i Investigació (IVEI). Allò del sistema dels dos grans partits que evocaves al teu lúcid article del dia 16 de febrer. No ho dic per res. Per altra banda, els que creiem en alguna cosa t'agraïm la teua valenta defensa del jardí. Vale.